

No, gospóda, postavni načrt je zadrugam odkazal vredjenje zadev učencev kot njihovo nalogo. Tu bi jaz v kratkih besedah dotaknil se rad le nasprotja, ki v tej točki loči zadeve pomočnika od mojstrovih (gospodarjevih).

Kakor znano, želé pomočniki, da se število učencev skrči, in ta tirjatev je splošna. Znano je, da imajo obrtnijske zadruge na Angleškem uže delj časa tako naredbo, da se vsako leto določi število učencev, ki se imajo sprejeti. Tej samo ob sebi pravični želji pomočnikov bodo gospodarji za zdaj še gotovo le prav malo mogli vstrezati. Večina gospodarjev je tako revna, da si še celó po enega pomočnika ne morejo špogati, in si morajo pomagati s cenejo, če tudi po vrednosti veliko manj izdatno delavno močjo učencev. Toraj zdaj uže ali kmalu pozneje določiti, koliko sme kdo imeti po močnikov, koliko pa ob njih učencev, bilo bi gotovo prenačljeno in veliko rokodelcev bi prišlo potem popolnem na kant. Gospóda! Rokodelstvo uže dolgo in prav hudo boleha, toraj morajo zdravila vrvnana biti po slabosti bolnikovi. (Dalje prih.)

Politične stvari.

Interpelacija

državnega poslanca dr. Poklukarja in tovarišev do naučnega ministra barona Conrada, izročena v državnem zboru dne 18. decembra t. l.

„Uradni list za Koroško objavil je v teku preteklega poletja večkrat razpise služb za učitelje ljudskih šol v slovenskih šolskih občinah, v katerih je bilo rečeno, „da je“ o prosilcu „želeti“, da zna slovensko“.

Ne samo strokovnjake in druge izobražene kroge, temveč vsakega, kedor ve prevdariti, kaj in čemu je ljudska šola, moralo je osupniti, kako je mogla misliti šolska oblast dežele, v kateri biva tretinja Slovencev, da zadostuje zahtevam naravnega prava, obstoječe postave in svojega poklica, za šolsko izobraženje Slovencev na Koroškem skrbeti uže s tem, da samo želi pri učitelju — poklicanem podučevati slovensko mladino večidel v vseh predmetih ljudske šole, znanje jezika, kateri je učencem njegovim edino razumljiv.

Po besedah objavljenih razpisov in po naznanilih, katera se zvedo o nameščenju služb za šolske učitelje po slovenski Koroški, slučaj ni izključen pa tudi ne red, da učitelji brez znanja slovenščine ali pa s prav pomanjklivim znanjem dobijo nalog, podučevati otroke, kateri govoré in razumejo samo slovenski.

Razvila bi se pregrozna in za naše stoletje premalo častna podoba, ako bi se hotele naštevati nadrobnosti o vspehih takega podučevanja o ljudskih šolah. Zadosti naj bode naglašati, da v mogočosti, dani po omenjenih razpisih, v slovenskih občinah namestiti učitelje, kateri slovenščine ne znajo prav nič ali ne zadosti, vidimo žaljenje sploh priznanega pedagoškega načela, po katerem se ima vsak učenec podučevati v svojem maternem jeziku (ali pa vsaj v jeziku mu razumljivemu); mi vidimo dalje v tem postopanju žaljenje koroškim Slovincem pristoječe pravice do gojenja in varovanja njihovega jezika in njihove narodnosti in njihove neoporekljive pravice do enakega poročstva za enake vspehe podučevanja za koroške Slovence, kakoršno je za koroške Nemce.

Po tem vsojamo se vprašati:

1) Je li njegovi ekscelenci gospodu naučnemu ministru znan omenjeni način razpisovanja za nameščenje učiteljev v slovenskih občinah Koroške?

2) Ali ga je volja, storiti vse potrebno, da se v koroških slovenskih občinah namestujejo samo slovenščine zmožni učitelji in skrbeti za vspeh podučevanja v ljudskih šolah slovenske Koroške tudi s tem, da se slovenščina kot učni jezik vpelje v vseh teh šolah brez izjeme?

Naši depisi.

Iz Gorice dne 25. se nam naznanja, da je tamošnja čitalnica priredila dne 16. t. m. lep koncert, dne 18. t. m. pa, da je imela svoj redni občni zbor, v katerem je bil izvoljen preblagorodni in velezasluženi deželni predsednik kranjski, gospod Andrej Winkler, za častnega uda. Obširneje došlo nam poročilo priobčimo v prihodnjem listu.

Iz Ptujja naznanja se nam, da priredi tamošnja čitalnica starega leta dan ob 8. uri zvečer v svojih prostorih „Narodni dom“ besedo s sledečim sporedom: 1. Dr. G. Ipavec: „Sredi vasi“, možki zbor. 2. K. Mašek: „Lahko noč“, ženski zbor. 3. Ouvertura k operi „Zampa“ za glasovir in gosli. 4. Narodna pesen: „Sarafan“, mešan zbor. 5. A. B. Tovačovsky: „Sporočilo“, možki zbor. 6. Tombola. — Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Iz Novega mesta došlo nam je vabilo k veselici, katero napravi národna čitalnica novomeška v prostorih prvega „Narodnega doma“, 31. decembra 1882 (Silvestrov večer). — Program: 1. „Brezi jadra“, možki zbor s spremljevanjem na glasoviru, dr. B. Ipavec. 2. „Pri zibelci“, četverospjev, K. Mašek. 3. „V naravi“, šaljni možki zbor, Gj. Eisenhut. 4. „V tihi noči“, četverospjev, A. Leban. 5. „Mornarska“, možki zbor, dr. G. Ipavec. 6. „Takó osamljeno“, tenor-solo s spremljevanjem na glasoviru, Abt. 7. Veliko srečkanje. 8. Ples. — Med posameznimi točkami godba na glasoviru. — Vstopnina za ude 20 kr. Za neude 40 kr. — Začetek točno ob polu 8. uri zvečer.

Iz Kranja naznanja se nam obširno o prav prav zanimivem občnem zboru tamošnje podružnice c. k. kmetijske družbe Kranjske, kateri je bil dne 21. t. m., iz katerega danes samo to omenjamo, da na dnevni red stavljeni in vtemeljevani predlog: „naj se osnuje za Gorenjsko lastna kmetijska družba“ ni bil sprejet, nasproti pa sprejet nasvet: naj se pomnožijo podružnice kmetijske družbe in letni doneski za ude kmetovalce znižajo na en gol-dinar. - - Memo Kranja teče Sava, in po nji marsikaj odplava.

Iz Gorjan v Bledu zvemo, da se je tam osnovalo „Bralno društvo“, katero se otvori starega leta dan. Čestitamo in želimo iz srca novemu društvu vsestranske podpore in bogatega, zdravega sadu!

Iz Ljubljane. — Vse staroavstrijske dežele, med njimi tudi slovenske, obhajajo danes dne 27. decembra zgodovinsko-slavni dan združenja pod vladarsko oblastjo dobrotljive in modre dinastije Habsburške. Hvaléžno spominjamo se danes tudi Slovenci mogočne obrambe, krepke podpore in brezštevilnih dobrot, katere smo prejeli v preteklih 600 letih od blage naše vladarske hiše.

Zlasti živo spominjamo se danes duševnega varstva in družih velikih dobrot, za katere se imamo zahvaliti Slovenci sedanjemu vladarju, presvitlemu cesarju Francu.